

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 486/2013-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. októbra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť T. Š., L., zastúpenej advokátkou JUDr. Z. M., P., vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2, čl. 12 a čl. 49 a základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 2 ods. 2 a základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivý proces a na obhajobu podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. a) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresnej prokuratúry Prešov č. k. 1 Pv 188/12-25 z 22. júla 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť T. Š. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. septembra 2013 doručená sťažnosť T. Š., L. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2, čl. 12 a čl. 49 a základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 2 ods. 2 a základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivý proces a na obhajobu podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. a) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresnej prokuratúry Prešov (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. 1 Pv 188/12-25 z 22. júla 2013.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru, odboru kriminálnej polície v Prešove (ďalej len „okresné riaditeľstvo“) sp. zn. ČVS: ORP-233/OEK-PO-2012 zo 17. mája 2013 jej bolo vznesené obvinenie z prečinu podvodu spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 a § 221 ods. 1 a 2 Trestného zákona. Proti tomuto uzneseniu podala sťažnosť, v ktorej žiadala rozhodnutie ako nezákonné zrušiť, pretože popiera spáchanie skutku, ktorý sa jej kladie za vinu.

Podľa vyjadrenia sťažovateľky o jej oprávnom prostriedku rozhodla okresná prokuratúra uznesením č. k. 1 Pv 188/12-25 z 22. júla 2013 tak, že sťažnosť ako nedôvodnú zamietla.

Podľa názoru sťažovateľky namietané rozhodnutie je zásahom do jej práva na obhajobu, pretože z neho nie je jasné, ktoré dôvody boli podkladom vznesenia obvinenia, a ani to, akými úvahami sa okresná prokuratúra pri hodnotení dôkazov riadila, keďže podľa vyjadrenia sťažovateľky len opísala relevantnú časť odôvodnenia rozhodnutia vyšetrovateľa okresného riaditeľstva.

Okrem toho sťažovateľka namietala aj porušenie svojho práva na inú právnu ochranu, a teda práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia orgánu verejnej moci. Sťažovateľka je presvedčená, že okresná prokuratúra v rámci rozhodovania o jej sťažnosti proti uzneseniu vyšetrovateľa nedala odpoveď na zásadné argumenty, ktoré v sťažnosti predostrela, čo má za následok, že rozhodnutie je podľa nej nepreskúmateľné a zároveň je prejavom svojvôle.

V sťažnosti sťažovateľka argumentovala aj rozmanitou judikatúrou ústavného súdu týkajúcou sa porušenia práva na spravodlivé súdne konanie a odvolávajúc sa na ňu ďalej uviedla: „*Postup porušovateľa, ktorý aplikuje určité ustanovenie zákona bez relevantných dôvodov, treba považovať za postup arbitrárny. Takýto postup je zároveň aj zásahom do princípu právnej istoty ako súčasť právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 ústavy... Sťažovateľka uvádza, že pokiaľ porušovateľ, len odpíše prvostupňové rozhodnutie, resp. len na neho odkáže, neplní funkciu inštancie druhého stupňa, tak ako to predpokladá platné právo. Porušovateľ v uznesení zo dňa 22. 7. 2013 cituje všeobecné definície zákonných znakov trestného činu a zákonné ustanovenia, avšak to všetko, bez akejkoľvek spojitosti s vecou, pre ktorú je sťažovateľke vznesené obvinenie.*“

Sťažovateľka sa domnieva, že uvedené nedostatky rozhodnutia okresnej prokuratúry majú za následok porušenie označených článkov a práv podľa ústavy, listiny a dohovoru.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a aby v náleze vyslovil:

„Postupom porušovateľa, rozporným s čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, boli porušené základné práva sťažovateľky, podľa čl. 12 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 49 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 2 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 3 písm. a) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresnej prokuratúry v Prešove zo dňa 22. 7. 2013, č. k.: 1 Pv 188/12-25.

Uznesenie Okresnej prokuratúry v Prešove zo dňa 22. 7. 2013, č. k.: 1 Pv 188/12-25 a uznesenie vyšetrovateľa PZ Okresného riaditeľstva PZ odbor kriminálnej polície Prešov z 17. 5. 2013, ČVS: ORP-233/OEK-PO-2012 sa zrušujú.

Vec vracia na ďalšie konanie.

Sťažovateľka si uplatňuje nárok na náhradu trov konania a právneho zastúpenia voči porušovateľovi v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi upravujúcimi platenie a náhradu trov konania, a to trovy právneho zastúpenia za 2 úkony právnej

pomoci: prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie na ústavný súd, teda /2 x (130,16 + 7,81)/, spolu 275,94 € v prospech JUDr. Z. M...“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Zmysel

a účel princípu subsidiarity je založený na tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 277/09).

Podstatou námietok sťažovateľky bolo tvrdenie, že uznesenie okresnej prokuratúry, ktorým bola zamietnutá jej sťažnosť (ako obvinenej z trestného činu) proti uzneseniu vyšetrovateľa o vznesení obvinenia, nedáva odpoveď na jej zásadné argumenty, je nezákonné, svojvoľné a arbitrárne.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 31 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre podnetom sa rozumie písomná alebo ústna žiadosť, návrh alebo iné podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby (ďalej len „podávateľ podnetu“), ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti, najmä aby podal návrh na začatie konania pred súdom alebo opravný prostriedok, aby vstúpil do už začatého konania alebo vykonal iné opatrenia na odstránenie

porušenia zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 54 ods. 2).

Podľa § 35 ods. 3 zákona o prokuratúre ak prokurátor zistí, že podnet je dôvodný, vykoná opatrenia na odstránenie porušenia zákona a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov podľa tohto zákona alebo podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd považuje podnet, ako aj opakovaný podnet podľa zákona o prokuratúre za účinný prostriedok nápravy, ktorého vyčerpaním pred podaním sťažnosti ústavnému súdu sa možno domôcť ochrany svojich práv (m. m. IV. ÚS 330/04, I. ÚS 186/05).

Ústavný súd aj v predchádzajúcich konaniach (napr. III. ÚS 235/07, III. ÚS 157/08, III. ÚS 112/2012, III. ÚS 56/2013) vyslovil opakovane právny názor, že vynechanie tohto prostriedku nápravy (podnetu, opakovaného podnetu) v sústave orgánov prokuratúry Slovenskej republiky nemožno nahrádzať podaním sťažnosti v konaní pred ústavným súdom, pretože takto by sa obmedzovala možnosť orgánov prokuratúry vo vlastnej kompetencii nielen preveriť skutočnosti, ktoré tvrdí sťažovateľka, ale aj prijať opatrenia podľa zákona o prokuratúre, ktoré by účinne napomohli odstráneniu namietaného porušenia práv, ku ktorému malo podľa tvrdenia sťažovateľky dôjsť v súvislosti s postupom a rozhodnutím okresnej prokuratúry (m. m. napr. I. ÚS 186/05).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh nepochybne vyplýva, že proti uzneseniu vyšetrovateľa okresného riaditeľstva podala sťažovateľka sťažnosť, o ktorej rozhodla okresná prokuratúra tak, že ju ako nedôvodnú zamietla. Zo sťažnosti podanej ústavnému súdu ani z jej príloh však nevyplýva, že by sťažovateľka podala podnet podľa príslušných ustanovení zákona o prokuratúre o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia prokurátora okresnej prokuratúry, hoci tak mohla a mala urobiť pred podaním sťažnosti ústavnému súdu. V okolnostiach prípadu možno podľa názoru ústavného súdu totiž podnet (a prípadne aj

opakovaný podnet) považovať za iný právny prostriedok ochrany podľa § 53 ods. 1 zákona o prokuratúre, ktorý zákon sťažovateľke na ochranu jej práv poskytuje a na ktorého použitie je oprávnená podľa zákona o prokuratúre.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej neprípustnosti.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ostatnými návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. októbra 2013